

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม*

ACADEMIC MANAGEMENT STRATEGIES ACCORDING TO INNOVATIVE THINKING FOR SCHOOL ADMINISTRATIONS UNDER THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 2

กนกนิตษ์ โพธิ์จักร^{1*}, สุพรรณิ สมานญาตี¹, ภัทราวดี มากมี²

Kankanit Phothijak^{1*}, Supanee Samarnyat¹, Pattrawadee Makmee²

¹คณะปรัชญา มหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

¹Faculty of Philosophy, Sripatum University, Bangkok, Thailand

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี ประเทศไทย

²Faculty of Education, Burapha University, Chonburi, Thailand

*Corresponding author E-mail: krukankanit@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ 2) พัฒนา
กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ และ 3) ประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร 200 คน
ครูผู้สอน 5,622 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร 110 คน ครูผู้สอน 265 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็น
สัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบประเมิน การสนทนากลุ่ม ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ
สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่า $PNI_{modified}$ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน ด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($M = 3.90$) รองลงมา คือ การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้
($M = 3.78$) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($M = 3.65$) การวัดและประเมินผล ($M = 3.55$) การพัฒนาสื่อและ
เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ($M = 3.54$) และการนิเทศการศึกษา ($M = 3.49$) สภาพที่พึงประสงค์ด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ($M = 4.57$) รองลงมา คือ การพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษา ($M = 4.56$) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($M = 4.54$) การวัดและประเมินผล ($M =$
 4.53) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ($M = 4.43$) การนิเทศการศึกษา ($M = 4.39$) และ 2) กลยุทธ์การ
บริหารงานวิชาการ มี 6 กลยุทธ์ คือ การสร้างและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการ
จัดการเรียนรู้ การพัฒนาการวัดและประเมินผล การพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา

การพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อ
ยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) ผลการประเมินกลยุทธ์ ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, การคิดเชิงนวัตกรรม, การพัฒนากลยุทธ์

Abstract

This research aims to 1) Study the current and desired states of academic administration 2) Develop academic administration strategies and 3) Evaluate academic administration strategies of schools under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 2 based on innovative thinking. The population consists of 200 administrators and 5,622 teachers. The sample group includes 110 administrators and 265 teachers, selected through stratified proportional random sampling. The research instruments used include questionnaires, assessment forms, and focus group discussions. A multi-phase mixed-method research approach was employed. The statistical methods used include PNI modified, mean, and standard deviation. The research findings reveal that, 1) The current state, the aspect with the highest mean score is curriculum development ($M = 3.90$), followed by learning process development ($M = 3.78$), research for educational quality improvement ($M = 3.65$), assessment and evaluation ($M = 3.55$), educational media and information technology development ($M = 3.54$) and educational supervision ($M = 3.49$). In the desired state, the highest mean score is for educational media and information technology development ($M = 4.57$), followed by curriculum development ($M = 4.56$) research for educational quality improvement ($M = 4.54$) assessment and evaluation ($M = 4.53$) learning process development ($M = 4.43$) and educational supervision ($M = 4.39$). 2) Six academic administration strategies were developed, curriculum development and enhancement, learning process development and promotion, assessment and evaluation development, research promotion for educational improvement, educational supervision system development, promotion and development of information technology and learning media systems to enhance student learning. 3) The evaluation results indicate that all aspects of the strategies are rated at the highest level overall.

Keywords: Academic Administration, Innovative Thinking, Strategy Development

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ที่กำหนดหลักการมุ่งให้มนุษย์ในโลกศตวรรษที่ 21 มีทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการขับเคลื่อน และใช้เป็นกรอบในการดำเนินการจัดการศึกษาของชาติ โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนแม่ทัพในการจัดการศึกษาของพื้นที่หรือชุมชนนั้น ๆ จะต้องมีศักยภาพในการดำเนินการกิจด้านการจัดการศึกษาโดยเริ่ม

จากการพัฒนาตนเอง ครู บุคลากรในสถานศึกษาให้มีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมเพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองแล้ว นำความสามารถไปพัฒนากระบวนการหรือวิธีการทำงานให้ดีขึ้นและเปี่ยมไปด้วยประสิทธิภาพเพิ่มผลผลิตและ ผลลัพธ์ให้สูงขึ้นรวมทั้งมีการลดต้นทุนให้มากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ด้านคุณภาพการศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ให้มีความรู้ สมรรถนะ ด้านวิชาการ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม ผ่านแพลตฟอร์ม ออนไลน์ต่าง ๆ พัฒนาผู้บริหารให้มี “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง” ปรับบทบาทของครูจาก “ผู้สอน เป็น โค้ช” ที่ อำนวยการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งการยกระดับครูสู่วิชาชีพชั้นสูง มีจรรยาบรรณและมาตรฐาน วิชาชีพพร้อมทั้งจิตวิญญาณความเป็นครู ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา พัฒนาระบบบริหารจัดการและ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชา สังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

นวัตกรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญและเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในยุคศตวรรษที่ 21 (Chong Joanna, L. S. K. & Ron, B., 2015) หากมนุษย์ขาดทักษะในด้านการสร้างนวัตกรรม ก็จะไม่สามารถแข่งขันในภาคเศรษฐกิจโลกได้ (Drapeau, P., 2014) ไม่เพียงแต่ภาครัฐเท่านั้น นวัตกรรมยังก้าวเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน ทั้งภาคเอกชน ภาครัฐ หรือแม้แต่ในวงการศึกษา ต่างก็ให้ความสำคัญกับนวัตกรรม (เนาวนิตย์ สงคราม, 2557) โดยทักษะการเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องในการสร้างนวัตกรรมและการสร้างนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ คือ ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative Thinking Skills) ซึ่งเป็นทักษะที่อาศัยความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ประกอบกับการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) และการคิดแก้ปัญหา (Problem Solving) รวมทั้งกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้างให้ผู้เรียน พัฒนาการคิดให้เกิดเป็นทักษะเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมออกมา (พินันทา ฉัตรวัฒนา, 2561) โดยไม่ยึดติดกับหลักการ และข้อจำกัดเดิมอันจะนำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมและการแก้ไขปัญหาย่างได้ผล (ไพฑูรย์ สีนลรัตน์, 2557)

การบริหารงานวิชาการ เปรียบเสมือนหัวใจของการจัดการศึกษา เนื่องจากครอบคลุมปริมาณงานมากกว่า การบริหารงานอื่น ๆ ซึ่งจะต้องใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการที่ชัดเจน เทียบตรง เกิดจากกระบวนการที่เป็นระบบ และการมีส่วนร่วม โดยอาศัยข้อมูลจากสารสนเทศของการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก โดยเฉพาะยิ่งการบริหารจัดการเชิงนวัตกรรมซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมาย คือ การจัด การศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ซึ่งต้องใช้แนวคิดการบริหารเชิงนวัตกรรม ตามแผนพัฒนาการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยได้ชี้แนะแนวทางการพัฒนาว่า ควรพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมการเรียนรู้ที่พัฒนาการการคิดของผู้เรียนมุ่งเน้นให้เกิดเป็นนวัตกรรม ซึ่งเป็นบทบาทที่สำคัญของการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ดังตัวอย่างของ ฐานันท์ กันยา และพรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาในการจัดการ เรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษา คือมีคุณภาพที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของผู้บริหาร สถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครองและชุมชน โดยมุ่งเน้นการสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดจะต้อง อาศัยกระบวนการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาที่ดี ทุกฝ่ายต้องร่วมกันบริหารจัดการทั้งผู้บริหารสถานศึกษา

ครูและผู้เรียนจึงจะสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาได้ (ฐานันท์ กัญญา และพรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์, 2558)

จากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2566 ในมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ พบว่า ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจนสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการดำเนินงานพัฒนาวิชาการผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง พัฒนาครูและบุคลากรเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี แต่ขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพียงแต่ผ่านการเห็นชอบของคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่านั้น แผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ไม่ครอบคลุมคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ขาดการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี และนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนา ให้ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ ครูขาดกระบวนการวิจัยและพัฒนาระบบการบริหารที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเชิงบวกแต่ยังไม่เป็นระบบ ขาดการจัดทำเอกสารในชั้นเรียนอย่างถูกต้องครบถ้วน ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคลจึงไม่มีข้อมูลไปใช้ออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในด้านของกระบวนการบริหารและการจัดการ โอกาสในการพัฒนาของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566) ผู้บริหารสถานศึกษายังขาดกลยุทธ์ในการบริหารงานด้านภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการ ทักษะกระบวนการคิดเชิงนวัตกรรม ยังไม่มีความเข้าใจงานด้านการศึกษามีข้อบ่งชี้ชัดเจนหรือซับซ้อนอย่างไร ต้องรู้ว่ามีปัญหาของการศึกษาทั้งในระดับกว้างและระดับลึกมีอะไรบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของ การบริหารงานวิชาการ ต้องมีความเชี่ยวชาญในเรื่องของการจัดการศึกษา ได้แก่ การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู และมีทักษะการนำเสนอเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมของครูผู้ร่วมงาน เพื่อไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริง มีความตั้งใจแน่วแน่ ในการจะปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาระบบการเรียนรู้ การศึกษาวิจัยในชั้นเรียนเพื่อหาทางแก้ไข ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนหรือพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2, 2566) กลยุทธ์การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการที่ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของคุณภาพผู้เรียนที่มีผลต่อความสำเร็จและคุณภาพการศึกษา และมีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู บุคลากร นักเรียน ชุมชนและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องแนวคิดการบริหารเชิงนวัตกรรมของสถานศึกษาที่จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน การบริหารการเปลี่ยนแปลง การใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการและการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้สอดคล้องการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักและให้ความสำคัญในการมีกลยุทธ์การบริหารที่จะมาพัฒนาการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาระบบกระบวนการบริหารจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าประสงค์และสอดคล้องจุดมุ่งหมายของมาตรฐานการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำขององค์กรต้องมีความสามารถวางแผนกลยุทธ์โดยสามารถกำหนดแนวคิด

การบริหารเชิงนวัตกรรมเป็นกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนผลลัพธ์ขององค์กร การศึกษาวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการและการคิดเชิงนวัตกรรม โดยเฉพาะในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถใช้กลยุทธ์การบริหารในทศวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถสังเคราะห์และนำเสนอหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องได้แก่ ทฤษฎีการบริหารการศึกษา ทฤษฎีการคิดเชิงนวัตกรรม และทฤษฎีการบริหารการเปลี่ยนแปลง การวิจัยนี้มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้แนวคิดเหล่านี้เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาผ่านกระบวนการคิดเชิงนวัตกรรม ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสามารถพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนและการบริหารจัดการการศึกษาภายในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากที่มาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ซึ่งผลการวิจัยจะสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการและงานด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ โดยจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ (Multi - phase Mixed Methods Research) ได้ดำเนินการตามกระบวนการวิจัย แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 52 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 200 คน ครูผู้สอน จำนวน 5,622 คน รวมทั้งหมด 5,822 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2, 2567)

2. กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน ใช้การสุ่ม

ตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Sampling) ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 110 คน และ 2) ครูผู้สอน จำนวน 265 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม

4. วิธีการสร้างเครื่องมือ 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร งานวิชาการ นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม 2) นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เนื้อหาให้ได้กรอบแนวคิดของการวิจัย รวมถึงศึกษาองค์ประกอบประเด็นเนื้อหาและโครงสร้างของแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม 3) สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมคุณลักษณะที่ต้องการวัด การใช้ภาษาที่ชัดเจน นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ (Wording) 4) นำแบบสอบถามที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยการวิเคราะห์หาค่า (Index of Item Objective Congruence : IOC) พบว่า แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 และ 5) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างโดยนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 15 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม พบว่า แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.26 ถึง 0.89 และค่าความเชื่อมั่น 0.98 แล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) ขออนุญาตจากวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อขออนุญาตและอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูผู้สอน 2) ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และ 3) นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพเครื่องมือหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

6.2 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) จะเป็นการวิเคราะห์ขั้นตอนที่นำเสนอข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ระยะที่ 2 การสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ SWOT จากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้ $PNI_{Modified}$ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และวิเคราะห์ความสำคัญของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม จากนั้นไปหามา โดยคำนวณหาความต้องการจากสูตรการคำนวณค่าดัชนี Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) เพื่อระบุความต้องการจำเป็นของสูตร $PNI_{Modified}$ (สุวิมล ว่องวานิช, 2558)

ขั้นตอนที่ 2 ร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการวิเคราะห์ SWOT Analysis มาร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม โดยการจัดทำ TOWS Matrix

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ทำการอภิปรายสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประกอบด้วย 1) ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ในการบริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 2 คน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ในการบริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 5 คน และ 3) ศึกษานิเทศก์ คณาจารย์หรือนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา การบริหารสถานศึกษาและการพัฒนากลยุทธ์ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ มีประสบการณ์ในการทำงาน ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้ 1) ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญผู้เข้าร่วมสนทนา 2) ดำเนินการสนทนา ทั้งนี้ก่อนการสนทนาผู้วิจัยได้นำเสนอถึงที่มาและความสำคัญของการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และนำเสนอร่างกลยุทธ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ในแต่ละประเด็นของร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์และวิธีดำเนินการ และตัวชี้วัด ต่อบรรณนาเพื่อขอรับข้อเสนอแนะ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาค้นหา และปรับปรุงร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม

ระยะที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม

1. ผู้ประเมิน การประเมินด้านอรรถประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้องและความรับผิดชอบของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ทำการอภิปรายสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินด้านอรรถประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้องและความรับผิดชอบของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ผู้วิจัยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งจะนำเสนอ ตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

1.1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และสภาพแวดล้อมภายในของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม พบว่า สภาพปัจจุบัน การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ทุกด้านอยู่ในระดับมากและปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 3.90$, $S.D. = 0.72$) รองลงมา คือ การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 3.78$, $S.D. = 0.59$) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 3.65$, $S.D. = 0.69$) การวัดและประเมินผลตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 3.55$, $S.D. = 0.69$) การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 3.54$, $S.D. = 0.61$) และการนิเทศการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 3.49$, $S.D. = 0.67$) ตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ทุกด้านอยู่ในระดับมากและมากที่สุด พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 4.57$, $S.D. = 0.58$) รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตาม

การคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 4.56$, $S.D. = 0.63$) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 4.54$, $S.D. = 0.55$) การวัดและประเมินผลตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 4.53$, $S.D. = 0.72$) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 4.43$, $S.D. = 0.58$) และการนิเทศการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 4.39$, $S.D. = 0.69$) ตามลำดับ ความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรมที่มีค่าดัชนีสูงสุดที่เป็นจุดอ่อน ได้แก่ การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.22$) รองลงมา คือ การวัดและประเมินผลตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.21$) การนิเทศการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.20$) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.19$) ตามลำดับ ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรมที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ การพัฒนาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.15$) และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.14$) ตามลำดับ

1.2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และสภาพแวดล้อมภายนอกของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม พบว่า สภาพปัจจุบัน การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($M = 3.82$, $S.D. = 0.73$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 3.92$, $S.D. = 0.73$) รองลงมา คือ การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 3.86$, $S.D. = 0.60$) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 3.70$, $S.D. = 0.83$) การวัดและประเมินผลตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 3.67$, $S.D. = 0.75$) การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 3.61$, $S.D. = 0.67$) และการนิเทศการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 3.55$, $S.D. = 0.73$) ตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.53$, $S.D. = 0.64$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 4.62$, $S.D. = 0.52$) รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 4.61$, $S.D. = 0.56$) การวัดและประเมินผลตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 4.57$, $S.D. = 0.71$) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 4.55$, $S.D. = 0.56$) การพัฒนาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 4.48$, $S.D. = 0.54$) และการนิเทศการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($M = 4.48$, $S.D. = 0.64$) ตามลำดับ ความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ที่มีค่าดัชนีสูงสุดที่เป็นภาวะคุกคาม ได้แก่ การนิเทศการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.21$) รองลงมา คือ การวัดและประเมินผลตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.20$) การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.19$) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.19$) ตามลำดับ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ที่เป็นโอกาส ได้แก่ การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.15$) และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.14$) ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์โอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม โดยเรียงตามค่าดัชนีความต้องการจำเป็น พบว่า โอกาส คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรมและการพัฒนาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ภาวะคุกคาม คือ การวัดและประเมินผลตามการคิดเชิงนวัตกรรม การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม การนิเทศการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม และการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม

2. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม พบว่า ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามวิธีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม (SWOT) และกำหนดกลยุทธ์ทางเลือก (TOWS Matrix) ประกอบด้วย กลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม มี 1 กลยุทธ์รอง 4 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ตามการคิดเชิงนวัตกรรม มี 4 กลยุทธ์รอง 9 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาการวัดและประเมินผลตามการคิดเชิงนวัตกรรม มี 2 กลยุทธ์รอง 6 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม มี 3 กลยุทธ์รอง 7 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาด้านการนิเทศการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม มี 4 กลยุทธ์รอง 7 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนตามการคิดเชิงนวัตกรรม มี 3 กลยุทธ์รอง 8 วิธีดำเนินการ

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.90$, $S.D. = 0.23$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.95$, $S.D. = 0.14$) รองลงมา คือ ด้านความเหมาะสม ($M = 4.90$, $S.D. = 0.36$) ด้านอรรถประโยชน์ ($M = 4.84$, $S.D. = 0.37$) ด้านความรับผิดชอบ ($M = 4.80$, $S.D. = 0.56$) และด้านความเป็นไปได้ ($M = 4.76$, $S.D. = 0.54$)

อภิปรายผล

จากการศึกษาและการวิจัยการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม

1. ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม พบว่า เมื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหาร

งานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม โดยเรียงตามค่าดัชนีความต้องการจำเป็น พบว่า จุดแข็ง คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ตามการคิดเชิงนวัตกรรม จุดอ่อน คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม การวัดและประเมินผลตามการคิดเชิงนวัตกรรม การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม การนิเทศการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ตามลำดับ ดังตัวอย่างการศึกษาของ พิชญ์ วัยวุฒิ และสุกัญญา แซ่มซ้อย ที่สรุปว่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบริหารวิชาการโรงเรียนชลราษฎรอำรุงตามแนวคิดผู้เรียนที่หลงใหลในการเรียนรู้ พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการพัฒนาบริหารวิชาการโรงเรียนชลราษฎรอำรุง ตามแนวคิดผู้เรียนที่หลงใหลในการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก โดยด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมจัดการเรียนรู้มีสภาพในการปฏิบัติในปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการวัดและประเมินผลมีสภาพในการปฏิบัติในปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาบริหารวิชาการโรงเรียนชลราษฎรอำรุง ตามแนวคิดผู้เรียนที่หลงใหลในการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และ 2) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาบริหารวิชาการโรงเรียนชลราษฎรอำรุง ตามแนวคิดผู้เรียนที่หลงใหลในการเรียนรู้โดยภาพรวม คือ 0.323 ($PNI_{Modified} = 0.323$) เมื่อพิจารณาตามขอบข่ายการพัฒนาบริหารวิชาการ พบว่าด้านการวัดและประเมินผล มีค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด และด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมจัดการเรียนรู้มีค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาต่ำสุด (พิชญ์ วัยวุฒิ และสุกัญญา แซ่มซ้อย, 2567) และดังตัวอย่างของ อมรรัตน์ ศรีพอ และคณะ ได้ทำการวิจัยศึกษางานวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม ผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม ด้านการจัดการเรียนรู้มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified} = 0.278$) รองลงมา คือ การวัดผลและประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ ในด้านทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พบว่า การคิดริเริ่มสิ่งใหม่ มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified} = 0.295$) ส่วนด้านทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม พบว่า การคิดแนวขวาง มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified} = 0.283$) (อมรรัตน์ ศรีพอ และคณะ, 2563)

2. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม พบว่า ประกอบด้วย กลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามการคิดเชิงนวัตกรรม กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาการวัดและประเมินผลตามการคิดเชิงกลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม กลยุทธ์ที่ 6 การส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนตามการคิดเชิงนวัตกรรม ดังตัวอย่างกับการศึกษาของ ประภาพร จันทร์ศรี ที่ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา สังเคราะห์แนวคิดที่ใช้ในการพัฒนากลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์

สภาพแวดล้อม (Environmental Analysis) โดยทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน ทำการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม โดยใช้เทคนิค SWOT และ TOWS Matrix และจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยใช้ค่า $PNI_{modified}$ 2) การกำหนดกลยุทธ์ เป็นขั้นตอนการออกแบบและเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม 3) การตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์ เพื่อตรวจสอบและประเมินความถูกต้อง เหมาะสม และเป็นไปได้ของกลยุทธ์ และ 4) การปรับปรุงกลยุทธ์ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เพื่อพัฒนากลยุทธ์ที่จัดทำขึ้นมีความสมบูรณ์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ (ประภาพร จันทร์ศรี, 2559) และดังตัวอย่างกับผลการศึกษาของ จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษา สังกัดกองทัพบกเรือตามแนวคิดการสร้างขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม แนวคิดที่ใช้ในการพัฒนากลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) 2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเมตริกซ์ (TOWS Matrix) 3) การร่างกลยุทธ์ และ 4) การตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์ (จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ และธีรภัทร กุโลภาส, 2562)

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.90$, $S.D. = 0.23$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.95$, $S.D. = 0.14$) รองลงมา คือ ด้านความเหมาะสม ($M = 4.90$, $S.D. = 0.36$) ด้านอรรถประโยชน์ ($M = 4.84$, $S.D. = 0.37$) ด้านความรับผิดชอบ ($M = 4.80$, $S.D. = 0.56$) และด้านความเป็นไปได้ ($M = 4.76$, $S.D. = 0.54$) ดังตัวอย่างกับผลการศึกษาของ พรปวีณ์ คงนันทิพัฒน์ และภาณุวัฒน์ รักดีวงศ์ ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 2) การสร้างกลยุทธ์การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และ 3) การประเมินกลยุทธ์การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เป็นการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์ของกลยุทธ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (พรปวีณ์ คงนันทิพัฒน์ และภาณุวัฒน์ รักดีวงศ์, 2559) ซึ่งมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม 1) ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม โดยรวม พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม

ทุกด้านอยู่ในระดับมากและปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม รองลงมา คือ การพัฒนาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ตามการคิดเชิงนวัตกรรม การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม การวัดและประเมินผลตามการคิดเชิงนวัตกรรม การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม และการนิเทศการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ทุกด้านอยู่ในระดับมากและมากที่สุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม การวัดและประเมินผลตามการคิดเชิงนวัตกรรม การพัฒนาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ตามการคิดเชิงนวัตกรรม และการนิเทศการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม ตามลำดับ 2) ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วยกลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม มี 1 กลยุทธ์รอง 4 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ตามการคิดเชิงนวัตกรรม มี 4 กลยุทธ์รอง 9 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาการวัดและประเมินผลตามการคิดเชิงนวัตกรรม มี 2 กลยุทธ์รอง 6 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม มี 3 กลยุทธ์รอง 7 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาด้านการนิเทศการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม มี 4 กลยุทธ์รอง 7 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนตามการคิดเชิงนวัตกรรม มี 3 กลยุทธ์รอง 8 วิธีดำเนินการ และ 3) ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วยกลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม มี 1 กลยุทธ์รอง 4 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามการคิดเชิงนวัตกรรม มี 3 กลยุทธ์รอง 9 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาการวัดและประเมินผลตามการคิดเชิงนวัตกรรม มี 3 กลยุทธ์รอง 6 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม มี 3 กลยุทธ์รอง 7 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาตามการคิดเชิงนวัตกรรม มี 4 กลยุทธ์รอง 7 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์ที่ 6 การส่งเสริมและการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนตามการคิดเชิงนวัตกรรม มี 3 กลยุทธ์รอง 8 วิธีดำเนินการ ในภาพรวม พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการคิดเชิงนวัตกรรม ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ ($M = 4.91$, $SD = 0.24$ และด้านความเหมาะสม ($M = 4.91$, $SD = 0.21$) และด้านความเป็นไปได้ ($M = 4.90$, $SD = 0.24$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

รองลงมา คือ ด้านความถูกต้อง ($M = 4.90$, $SD = 0.23$) และด้านความรับผิดชอบ ($M = 4.88$, $SD = 0.25$) ตามลำดับ โดยผลการวิจัยที่ได้สามารถนำมาใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาที่พบในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนานโยบายการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในเรื่องของการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน การออกแบบหลักสูตร หรือการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมในนักเรียน นอกจากนี้ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและประเมินผล และการนิเทศการศึกษา รวมถึงการขยายขอบเขตการศึกษาครอบคลุมสถานศึกษาหรือเขตพื้นที่ที่มีบริบทแตกต่างกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสามารถนำไปพัฒนาเชิงนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ และธีรภัทร กุโลภาส. (2562). กลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาสังกัดกองทัพเรือตามแนวคิดการสร้างขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 47(1), 95-117.
- ฐาปนันท์ กันยา และพรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์. (2558). การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 10(2), 101-110.
- เนาวนิตย์ สงคราม. (2557). การศึกษานอกสถานที่และการศึกษานอกสถานที่เสมือนเพื่อการเรียนรู้เชิงรุก. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วี. พรินท์ (1991) จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประภาพร จันทร์ศรี. (2559). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์หลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรปวีณ์ คงนันทิพัฒน์ และภาณุวัฒน์ ภัคด้วงศ์. (2559). กลยุทธ์การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 20(2), 103-111.
- พิชญ วัชวุฒิ และสุกัญญา แซ่ม้อย. (2567). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบริหารวิชาการโรงเรียนชลราษฎรอำรุงตามแนวคิดผู้เรียนที่หลงใหลในการเรียนรู้. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 9(3), 30-42.
- พินันทา ฉัตรวัฒนา. (2561). แนวคิดทักษะนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสู่ประเทศไทย 4.0. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 17(3), 222-229.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2557). เดิบทดเต็มศักยภาพสู่ศตวรรษที่ 21 ของการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. (2566). รายงานการประเมินตนเองประจำปีการศึกษา 2566 กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2.
- _____. (2567). กลุ่มบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรรัตน์ ศรีพอ และคณะ. (2563). ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 10(3), 85-98.
- Chong Joanna, L. S. K. & Ron, B. (2015). Teaching innovation skill: Application of design thinking in graduate marketing course. Business Education Innovation Journal, 7(1), 43 -50.
- Drapeau, P. (2014). Sparking student creativity: Practical ways to promote innovative thinking and problem solving. Virginia USA: ASCD.